

Spis treści

Wstęp	7
Robert Wodzicki: Regulacje rządowe na rynku węgla w Polsce	9
Dominik Tracz: Regulacje prawne jako towar na przykładzie ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta	20
Bartłomiej Walczak: Metody optymalizacji podatkowej korporacji międzynarodowych	32
Jan Matuszewski: Oportunizm w działalności przedsiębiorstw farmaceutycznych	45
Aleksandra Gabryelczyk: Asymetria informacji na rynku suplementów diety w Polsce.....	56
Aleksandra Piasna: Wykorzystanie asymetrii informacji na rynku finansowym	67
Katarzyna Tadeusiak: Asymetria informacji na rynku ubezpieczeń w Polsce	78
Olga Bieganek: Twórcza destrukcja na rynku mediów audiowizualnych.....	89
Damian Kulicki: Problem „frankowiczów” w Polsce – przyczyny, konsekwencje i proponowane rozwiązania	99

Summaries

Robert Wodzicki: Government regulations on the coal market in Poland	19
Dominik Tracz: Legal regulations as a good on the example of the act on limiting trade on sundays and festivals	31
Bartłomiej Walczak: Methods of tax optimization of international corporations	44
Jan Matuszewski: Opportunism in the activity of pharmaceutical market.....	55
Aleksandra Gabryelczyk: Asymmetry of information on the dietary supplements market in Poland	66
Aleksandra Piasna: Taking advantage of information asymmetry in financial market	78
Katarzyna Tadeusiak: Information asymmetry on the insurance market in Poland	88
Olga Bieganek: Creative destruction on the media market	98
Damian Kulicki: Swiss franc debtors in Poland – causes, consequences and proposed solutions	117

Wstęp

Artykuły zawarte w niniejszej publikacji zasługują na szczególną uwagę Czytelnika z dwóch powodów. Po pierwsze, prezentowane prace zostały przygotowane zgodnie ze standardami pracy naukowej przez potencjalnych adeptów nauki, tj. studentów trzeciego roku kierunku ekonomia Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Po drugie, szeroki zakres poruszanych zagadnień, dotyczących kształtowania i działania instytucji gospodarki rynkowej, ich aktualność oraz sposób ujęcia powinien zainteresować wielu odbiorców.

Niniejszy zeszyt otwiera artykuł autorstwa Roberta Wodzickiego, w którym autor podejmuje problem regulacji rynku węgla w Polsce, analizowany z perspektywy teorii *second best* oraz modelu regulacji G. Stiglera. W wyniku przeprowadzonych rozważań autor dowodzi, że regulacja badanego rynku jest niespójna. Z jednej bowiem strony, wprowadzono przepisy, których celem jest ograniczenie produkcji i konsumpcji węgla, z drugiej strony zaś – obowiązują regulacje stymulujące wzrost podaży węgla. Zdaniem autora tak rozumiana niespójność regulacji rynku może być konsekwencją działań grup interesu.

Regulacja rynków jest także przedmiotem rozważań w kolejnym artykule, przygotowanym przez Dominika Tracza, w którym autor podejmuje próbę przetestowania ekonomicznych modeli regulacji w odniesieniu do uchwalonej niedawno w Polsce ustawy o ograniczeniu handlu w niedziele i święta. Rozważania prowadzą autora do wniosku, że w analizowanym przypadku zastosowanie mają wszystkie koncepcje regulacji, ponieważ każda z nich zwraca uwagę tylko na niektóre aspekty powstawania regulacji jako towaru wymienianego pomiędzy politykami i grupami interesu.

W kolejnym opracowaniu Bartłomiej Walczak omawia zagadnienie optymalizacji podatkowej. Na podstawie koncepcji przedsiębiorczości W. Baumola autor analizuje działania podejmowane przez korporacje międzynarodowe poszukujące oszczędności w zakresie podatków, wykazując, że mają one charakter przedsiębiorczości nieproduktywnej i/lub destrukcyjnej. Skutkami tych działań są bowiem zaburzenia konkurencji pomiędzy przedsiębiorstwami krajowymi i międzynarodowymi oraz pogłębienie nierówności pomiędzy krajami o różnym poziomie rozwoju. Wydaje się, że w świetle opisanych przez autora faktów i przeprowadzonej analizy trudna do utrzymania jest maksyma głosząca, że „co niezabronione jest dozwolone”.

Do zagadnień mieszczących się obszarze ekonomii informacji i nowej ekonomii instytucjonalnej nawiązują cztery kolejne opracowania. Ze względu na podjętą problematykę i sposób jej ujęcia artykuły te mogłyby zostać ujęte w formie suplementu do opublikowanej niedawno książki autorstwa dwóch noblistów, G. Akerlofa i R. Shillera, pt. *Złowiąć frajera. Ekonomia manipulacji i oszustwa*. Oto bowiem

w pierwszym z tych artykułów, zatytułowanym *Oportunizm w działalności przedsiębiorstw farmaceutycznych*, Jan Matuszewski omawia wiele działań analizowanych przedsiębiorstw, wykazując, że skutkiem tych działań są: ograniczona innowacyjność leków, sztuczne kreowanie popytu oraz monopolizacja niektórych segmentów rynku za pomocą wydłużania cyklu życia oferowanych produktów. Diagnozie tej towarzyszy refleksja nad możliwością ograniczenia oportunistów przedsiębiorstw. W jej wyniku autor skłania się ku hipotezie, że w kwestii tej istotne znaczenie mają instytucje nieformalne. Zagadnienie to podejmuje także autorka kolejnego artykułu, Aleksandra Gabryelczyk, omawiając wykorzystanie asymetrii informacji na rynku suplementów diety w Polsce. Za pomocą studiów przypadków wskazuje, że wykorzystanie niedoinformowania konsumentów suplementów diety ma miejsce przede wszystkim w dystrybucji tych produktów. Podjęta przez regulatora rynku próba ograniczenia oportunistów firm – za pomocą zakazu reklamy – spowodowała, że przedsiębiorstwa działające na rynku podjęły próbę samoregulacji, opierając się na kodeksie dobrych praktyk reklamy suplementów diety. Zdaniem autorki nie jest to jednak mechanizm skuteczny, dlatego istnieje konieczność jego uzupełnienia o stały monitoring firm, prowadzony przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta.

Kolejnym artykułem wpisującym się w problematykę wykorzystania asymetrii informacji jest opracowanie, w którym Aleksandra Piasna omawia ten problem na przykładzie działań dwóch przedsiębiorstw: Enron i Finroyal. Omawiając sposoby wykorzystania niedoskonałości informacji w relacjach inwestorskich i wewnątrz przedsiębiorstw, autorka wskazuje jednocześnie na trudności ograniczenia asymetrii informacji na rynkach finansowych. Problem ten jest przedmiotem rozważań także w kolejnym artykule, w którym Katarzyna Tadeusiak omawia wykorzystanie asymetrii informacji na rynkach ubezpieczeń oraz jej skutki w postaci negatywnej selekcji i pokusy nadużycia. Warto za autorką zwrócić uwagę na osobliwość rynku ubezpieczeń, polegającą na tym, że każda ze stron kontraktu ubezpieczeniowego ma możliwość wykorzystania przewagi informacyjnej, a próby jej ograniczenia implikują powstawanie instytucji nieformalnych.

W kolejnym tekście omówiono zagadnienie twórczej destrukcji na rynku mediów. Opierając się na koncepcji innowacji J. Schumpetera oraz zebranych danych empirycznych, Olga Bieganek wykazuje, że mamy tu do czynienia ze stopniowym wypieraniem tradycyjnego odbioru obrazów audiowizualnych przez innowacyjne usługi.

Niniejszy zeszyt zamyka artykuł, w którym Damian Kulicki stara się ustalić przyczyny, konsekwencje i proponowane rozwiązania problemu tzw. frankowiczów. Na podstawie dostępnych danych, opinii i argumentów stron kontraktów kredytowych zawartych we frankach szwajcarskich autor podejmuje próbę obalenia wielu mitów, które powstały w Polsce w obszarze tej tematyki.

Zachęcam do lektury niniejszej publikacji, wyrażając nadzieję, że zainteresuje ona wielu Czytelników.